

אסור שרגיעה אזורית תוביל לפשרה גרעינית

30.08.2024 | שבת מאיר בן שבת written by

"הדיפלומטיה ושדה הקרב משלימים זה את זה, איראן תפעל באופן ישיר את האינטרסים הלאומיים שלה, את ביטחונה ואת כבודה הלאומי" [1] כך סיכם עבאס עראקצ'י שר החוץ החדש של איראן, את גישתו של המשטר בטהראן לעימות עם ישראל ולהתרחשויות במזרח התיכון.

בסבב הראיונות שנתן השבוע הוא חזר על מחויבותה של איראן להמשיך לתמוך בכל קבוצות ה"התנגדות" וכמו דוברים אחרים של המשטר הבטיח כי "פעולת הטרור הציונית" שהביאה להריגת הניה לא תישאר ללא מענה.

ההמתנה המתוחה לתגובה האיראנית גורמת בישראל לנזקים נפשיים, חברתיים וכלכליים וזהו חלק מהמחיר [2] הסבירו באיראן. חלק מהפרשנים נימקו את העיכוב בצורך להשלים תחילה את הברורים על החדירה המודיעינית, שאפשרה את ההתנקשות בטהראן, לאפשר את קיומן של שיחות המשא ומתן על הפסקת הלחימה ברצועת עזה; ולהשלים באופן מדוקדק את ההכנות המבצעיות כך שהפעולה האיראנית תשיג בדיוק את האפקט הרצוי לאיראן, לא פחות ולא יותר.

בתוך ההמולה הזו נמשכו המגעים בין דוחא לטהראן. מוחמד א-ת'אני, ראש הממשלה ושר החוץ של קטאר, הגיע לביקור לא שגרתי בבירה האיראנית ונפגש שם עם הנשיא מסעוד פזשכיאן ועם שר החוץ עראקצ'י. מתוך הדיווחים בתקשורת קשה לדעת את פרטי שיחותיהם סביב רעיון ה"הסדרה האזורית". בעיקר [3] מה התמורות שאיראן מנסה לחלץ מהאמריקנים, מעבר לקרדיט שחלק ממנו היא כבר מקבלת, על הסכמתה לקשור בין תגובתה מול ישראל לבין המגעים להפסקת האש בעזה. אמנם אין מידע, אך יש מספיק סימנים שמחזקים את ההערכה כי במסגרת השיחות, נבחנת גם החזרתה של סוגיית הגרעין האיראני לשולחן הדיונים, כדי להגיע להבנות. אמירותיו של מנהיג איראן עלי חמינאי על האפשרות לקיים אינטראקציה עם האויב נתפרשו כאיתות על נכונותו לשוב למשא ומתן עם ארצות הברית בסוגיית הגרעין. גם מינויים של פזשכיאן ועראקצ'י מתיישבים עם הגישה הזו. האינטרס האיראני הוא להוביל להבנות או להסכם שיקלו את הסנקציות וישפרו את המצב הכלכלי. מן העבר השני, האינטרס של ממשל ביידן הוא למנוע מלחמה אזורית (שעלולה לסבכו במיוחד לקראת הבחירות) ולנסות להפיק רווח פוליטי ומדיני מהמצב שנוצר באזור.

דובר מחלקת המדינה אמר השבוע: "נשפוט את הנהגת איראן על פי מעשיה, לא על פי דבריה" [4] איראן מעוניינת להפגין רצינות או גישה חדשה, עליה להפסיק את ההסלמה הגרעינית ולהתחיל לשתף פעולה באופן משמעותי עם סבא"א". יש לברך על עמדה זו ולקוות כי אינה מהווה רק "עמדת פתיחה". במידה מסויימת היא מהווה חלק מהמשא ומתן הלא מוכרז. את האיומים שהשמיעו דוברים איראניים לאחר מכן ובמנותק מכך, בנוגע למחויבות להגיב לישראל, יש לראות לא רק כביטוי לכוונותיהם האמיתיות וכניסיון לשמור על הכבוד הלאומי,

אלא גם כחלק מטקטיקת המשא ומתן העקיף עם ארה"ב. כמובן, ישראל צריכה להיות ערוכה לכל תרחישי התגובה ללא הנחות מקלות.

כך או אחרת, ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה להיות מופתעת ממגעים (אם אמנם מתקיימים כאלה) בעניין כה גורלי לעתידה. זה הזמן לבדוק את הדברים גם באמצעות שיח ישיר עם גורמי הממשל ולגבש את עמדתה באשר לכך. גם באיראן מזהים את הדחיפות מצד גורמים בממשל ביידן להגיע להישג מדיני. אסור שאנו נשלם עבור זאת מחירים בלתי נסבלים.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 30.08.2024.